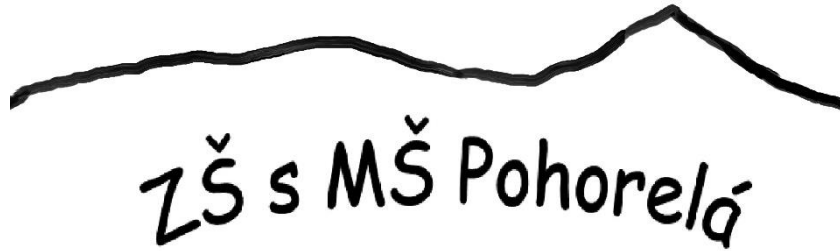

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU,
KPT. NÁLEPKU 878, POHORELÁ

**ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE
ŽIAKOV
S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM
PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE**

Školský rok 2025 / 2026

Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie na školský rok 2025/2026 bol prerokovaný a schválený Pedagogickou radou ZŠ s MŠ Pohorelá.

Mgr. Jozef Šajša
riaditeľ školy

Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie na školský rok 2025/2026 bol prerokovaný a schválený Radou školy pri ZŠ s MŠ Pohorelá.

Ing. Katarína Kanošová
predsedníčka rady školy

Obec Pohorelá, ako zriaďovateľ ZŠ s MŠ v Pohorelej v zastúpení starostkou Ing. Janou Tkáčikovou schvaľuje Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie na školský rok 2025/2026.

Ing. Jana Tkáčiková
starostka obce

Základná škola s materskou školou, Kpt. Nálepku 878, Pohorelá

„Každé dieťa je hviezdou, stačí mu dať priestor žiarit.“

Názov vzdelávacieho programu:

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

Pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia – variant A		Pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia – variant B	
Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním ŠkVP:	primárne vzdelanie	Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním ŠkVP:	primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia:	deväť rokov	Dĺžka štúdia:	desať rokov
Vyučovací jazyk:	slovenský jazyk	Vyučovací jazyk:	slovenský jazyk
Študijná forma:	denná	Študijná forma:	denná
Druh školy:	štátna	Druh školy:	štátna

Predkladateľ:

Názov školy: **Základná škola s materskou školou**

Adresa: Kpt. Nálepku 878/159, Pohorelá 976 69

IČO 37828363

Riaditeľ školy: Mgr. Jozef Šajša

Koordinátor pre tvorbu ŠVP: Mgr. Erika Bialiková, Mgr. Terézia Šajšová, spolupráca Mgr. Ivana Datková

Kontakty:

Telefón/fax: 048/6196130,

E-mail: skola@skolapohorela.sk

Zriaďovateľ:

Názov: **Obec Pohorelá**

Adresa: Školská 349/6, Pohorelá 976 69

Kontakty telefón: 048/6196102

Platnosť dokumentu do 31.08.2026

Podpis riaditeľa:

Obsah

I. Charakteristika školy, podmienky výchovy a vzdelávania

1. Charakteristika školy
2. Škola ako životný priestor
3. Dlhodobé projekty školy
4. Charakteristika pedagogického zboru
5. Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania
6. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov
7. Charakteristika žiakov
8. Organizácia prijímacieho konania žiakov do prvého ročníka
9. Organizácia prijímacieho konania do triedy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením
10. Spôsob a podmienky ukončenia výchovy a vzdelávania. Vydávanie dokladov o získanom vzdelaní
11. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi
12. Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie školy
13. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

II. Strategické smerovanie školy

1. Vízia školy
2. Poslanie - Misia
3. Hodnoty, ktorým veríme
4. Strategické ciele školy

III. Charakteristika školského vzdelávacieho programu pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

1. Ciele výchovy a vzdelávania
2. Stupeň vzdelania
3. Profil absolventa
4. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy
5. Vzdelávacie štandardy
6. Rámcový učebný plán
7. Organizačné formy a metódy vyučovania

8. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
9. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie
10. Podporné opatrenia vo výchove a vzdelávaní

IV. Charakteristika školského vzdelávacieho programu pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

1. Ciele výchovy a vzdelávania
2. Stupeň vzdelania
3. Profil absolventa
4. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy
5. Vzdelávacie štandardy
6. Rámcový učebný plán
7. Organizačné formy a metódy vyučovania
8. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
9. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie
10. Podporné opatrenia vo výchove a vzdelávaní

V. Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov
2. Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov
3. Hodnotenie školy – autoevalvácia

VI. Učebné osnovy

Príloha 1: OBSAH VZDELÁVANIA PRE PRÍPRAVNÝAŽ 9. ROČNÍK PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA -UČEBNÉ OSNOVY

Príloha 2: OBSAH VZDELÁVANIA DISPONIBILNÝCH HODÍN PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA - UČEBNÉ OSNOVY

Príloha 3: OBSAH VZDELÁVANIA PRE PRÍPRAVNÝAŽ 10. ROČNÍK PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA -UČEBNÉ OSNOVY

Príloha 4: OBSAH VZDELÁVANIA DISPONIBILNÝCH HODÍN PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA - UČEBNÉ OSNOVY

I. Charakteristika školy, podmienky výchovy a vzdelávania

1. Charakteristika školy

Základná škola s materskou školou v Pohorelej predstavuje významný vzdelávací inštitút obce. Kombinuje výhody materskej a základnej školy „pod jednou strechou“, čím zabezpečuje plynulý prechod detí z predprimárneho do primárneho vzdelávania.

Škola ponúka deťom a žiakom komplexný rozvoj od najútlejšieho veku až po ukončenie základného vzdelávania.

Snaží sa vytvoriť bezbariérové a podporujúce prostredie pre všetkých žiakov, vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Disponujeme modernými učebňami biológie, fyziky, chémie, informatiky, pracovného vyučovania, technickej výchovy, regionálnou učebňou, bezpodnetnou miestnosťou, knižnicou, cvičnou kuchynkou, interiérovým a exteriérovým športoviskom, outdoorovou učebňou k tomu prislúchajúcimi pomôckami a vybavením, čo umožňuje ponúknuť našim žiakom atraktívnu edukáciu.

Okrem teoretických vedomostí kladieme dôraz na rozvoj praktických zručností a tvorivosti žiakov.

Ponúkame širokú škálu aktivít, ktoré rozvíjajú talenty a záujmy našich žiakov.

O úspechoch žiakov a aktivitách v našej škole pravidelne informujeme prostredníctvom školského časopisu „Školáčik“, na webovej stránke školy <https://skolapohorela.sk/> a Instagrame @zsms.pohorela .

2. Škola ako životný priestor

Aby sa naši zamestnanci, žiaci, rodičia a priatelia školy cítili čo najpríjemnejšie, veľký dôraz kladieme na estetické prostredie interiéru a exteriéru školy. Rovnako dbáme na budovanie priateľskej atmosféry so všetkými členmi našej komunity.

3. Dlhodobé projekty školy

Vlastné dlhodobé projekty školy

Názov projektu	Charakteristika / obsah	Prínos pre žiakov a školu
Škola životných zručností	Nácvik sociálnych životných zručností, sebaobsluhy, hospodárenia, varenia, dopravy, digitálnej gramotnosti.	Väčšia samostatnosť, príprava na praktický život.
Umenie bez bariér	Umelecké projekty: hudba, divadlo, výtvarné dielne, výstavy a vystúpenia.	Rozvoj kreativity, sebaaprezentácia, posilnenie sebavedomia.
Šport pre všetkých	Pohybové aktivity: športové dni, turistika.	Podpora zdravia, motoriky a tímovej spolupráce.
Škola a komunita – spolu rastieme	Spoločné podujatia s rodinami a komunitou: burzy, dni otvorených dverí, podujatia spojené so sezónami a sviatkami v roku.	Prepojenie školy s komunitou, posilnenie inklúzie.
Digitálna škola pre každého	Využívanie digitálnych technológií a špeciálnych pomôcok vo vyučovaní	Rozvoj digitálnych zručností, príprava na moderný život
Chránená dielňa v škole	Praktické dielne: manuálne práce, výroba ozdôb...	Rozvoj pracovných návykov, príprava na zamestnanie.
Program rovesníckej inklúzie	Spoločné akcie, tvorivé dielne, športové podujatia.	Odstraňovanie bariér, budovanie rešpektu a priateľstiev.

Externé dlhodobé projekty

Názov projektu	Charakteristika / obsah	Prínos pre žiakov a školu	Odkaz
Národný projekt „Podpora pomáhajúcich profesií 3“.	Celoslovenský projekt Ministerstva školstva SR zameraný na financovanie a podporu pracovných pozícií (asistenti učiteľa, školskí špeciálni pedagógovia, školskí psychológovia, sociálni pedagógovia a pod.).	Posilnenie inkluzívneho prostredia školy; lepšia podpora žiakov so ŠVVP; individuálny prístup; odbremenenie učiteľov.	minedu.sk
Indícia – inovácie vo vzdelávaní	Programy Indícia: <i>Informatika s Emilom, Hejného metóda</i>	Rozvoj digitálneho a matematického myslenia,	indicia.sk

	<i>matematiky, Comenia Script® písmo, Expedícia.</i>	podpora čitateľských zručností.	
Bez terapie	Program zameraný na regulačné stratégie v senzorickej integrácii	Autoregulácia reakcií na podnety senzorickej sústavy- hypersenzitivita, hyposenzitivita	bezterapie .sk
5 peňazí – Permoníci	Interaktívny príbeh <i>Ako permoníci objavili peniaze</i> ; hry a tvorivé aktivity	Rozvoj finančnej gramotnosti, praktických zručností, vhodné pre špeciálne školy	5penazi.sk
Zippyho kamaráti	Preventívny program pre deti zameraný na sociálne a emocionálne zručnosti; 6 modulov počas 24 týždňov	Rozvoj emocionálnych a sociálnych zručností, empatie, inklúzie; vhodné pre deti so špeciálnymi potrebami	dusevnezdravie.sk ,
Mirabilis	Zážitkové, korekčný programy Mirabilis pre žiakov a učiteľov.	Zážitkové a korekčné aktivity pre žiakov a učiteľov.	výchovná poradkyňa
Emocionálny kompas	Program pre učiteľov o tom, ako u detí zlepšiť duševné zdravie, vzťahy v škole a schopnosť sústrediť sa.	Program pomáha žiakom pracovať s emóciami a tvoriť láskavé vzťahy.	emocionalnykompas .sk

4. Charakteristika pedagogického zboru

V školskom roku 2025/2026 pôsobí v škole 27 pedagogických a odborných zamestnancov. Pedagogickí a odborní zamestnanci školy spĺňajú kvalifikačné predpoklady stanovené platnou legislatívou a svojou odbornou činnosťou prispievajú k rozvoju osobnosti žiakov v kognitívnej, emocionálnej a sociálnej oblasti.

Pedagogický zbor vytvára odborné a podnetné prostredie podporujúce učenie sa, spoluprácu a rozvoj praktických zručností žiakov. Učiteľ v našej škole vystupuje nielen ako sprostredkovateľ vedomostí, ale aj ako sprievodca učením, motivátor a tvorca prostredia, ktoré podporuje aktívne učenie sa, sociálnu interakciu a osobnostný rozvoj žiakov.

Vzájomná spolupráca pedagogických a odborných zamestnancov umožňuje komplexný prístup k podpore každého žiaka. Pedagogický zbor sa vo svojej činnosti riadi princípmi výchovy a vzdelávania

podľa § 3 zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon), najmä princípom rovnosti príležitostí, rešpektovania individuálnych potrieb žiakov a podpory inkluzívneho vzdelávania.

V prípade žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa tento prístup prejavuje najmä dôrazom na individuálny prístup, názornosť, praktické učenie, opakovanie učiva, využívanie formatívneho hodnotenia a podporu rozvoja sociálnych a komunikačných zručností.

Od školského roku 2020/2021 sa škola systematicky orientuje na budovanie inkluzívneho vzdelávacieho prostredia a postupne rozvíja systém podporných opatrení. Cieľom je poskytovať podporu každému žiakovi, jeho zákonnému zástupcovi aj zamestnancom školy podľa ich individuálnych potrieb a vytvárať bezpečné a rešpektujúce prostredie pre všetkých členov školskej komunity.

Podporu žiakom, učiteľom a rodičom zabezpečuje školský podporný tím, ktorý sa podieľa na vytváraní inkluzívneho a podporného prostredia v škole. V školskom roku 2025/2026 ho tvoria:

- vedenie školy
- školský psychológ
- sociálny pedagóg
- výchovný poradca
- kariérový poradca
- pedagogickí zamestnanci
- pedagogickí asistenti
- vychovávateľa školského klubu
- pomocní vychovávateľa
- nepedagogickí zamestnanci školy

Spolupráca členov školského podporného tímu umožňuje pružne reagovať na individuálne potreby žiakov a podporuje vytváranie pozitívnej klímy školy.

5. Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Realizácia školského vzdelávacieho programu je podmienená zabezpečením potrebných personálnych podmienok v súlade s platnou legislatívou, najmä zákonom č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a zákonom č. 245/2008 Z. z. (školský zákon).

Vedúci pedagogickí zamestnanci

Vedúci pedagogickí zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady a podmienky výkonu riadiacej činnosti vrátane absolvovania funkčného vzdelávania. Zabezpečujú riadenie školy, vytvárajú podmienky pre odborný a profesijný rozvoj zamestnancov a podporujú pozitívnu klímu školy. Zároveň koordinujú spoluprácu medzi školou, rodičmi a ďalšími partnermi školy.

Pedagogickí zamestnanci

Pedagogickí zamestnanci spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Vo výchovno-vzdelávacom procese uplatňujú diferencovaný a inkluzívny prístup, rešpektujú individuálne potreby žiakov a spolupracujú s odbornými zamestnancami pri zabezpečovaní podporných opatrení. Svojou pedagogickou činnosťou podporujú rozvoj kľúčových kompetencií žiakov, ich sociálnych zručností a schopnosti sebahodnotenia.

Pedagogickí asistenti

Pedagogický asistent poskytuje podporu žiakom najmä pri prekonávaní bariér v učení, komunikácii a adaptácii na školské prostredie. Spolupracuje s učiteľmi a odbornými zamestnancami pri realizácii individuálneho prístupu k žiakom a prispieva k vytváraniu inkluzívneho prostredia triedy.

Odborní zamestnanci

Odborní zamestnanci školy poskytujú odbornú podporu žiakom, zákonným zástupcom aj pedagogickým zamestnancom. Podieľajú sa na diagnostike potrieb žiakov, realizácii podporných opatrení a spolupracujú pri tvorbe individuálnych vzdelávacích programov.

Spolupráca školského podporného tímu

Efektívna realizácia školského vzdelávacieho programu sa opiera o spoluprácu členov školského podporného tímu, ktorí si navzájom dopĺňajú svoje kompetencie.

Školský podporný tím

Sprievodca školskou komunikáciou

HLAVNÉ UZLY KOMUNIKAČNÉHO SPRIEVODCU

1. Školský podporný tím: 1. stupeň, 2. stupeň
2. Funkcie a kompetencie členov tímu
3. Hierarchia a komunikačné toky
4. Kontakty
5. Pravidlá nenásilnej komunikácie

Podporná úroveň 1. stupňa

TRIEDNI UČITELIA, PREDMETOVÍ UČITELIA, PEDAGOGICKÍ ASISTENTI VYCHOVÁVATEĽSKÝ SKD

- Sú v každodennom kontakte so žiakmi, ich potrebami a správaním.
- Informujú rodičov o bezpečnosti, správnej a plnenej povinnosti žiakov.
- Spolupracujú s odbornými a inými pedagogickými zamestnancami školy.
- Riešia bežné problémy a žiadosti rodičov (spravodlivosť, uvoľnenie stravného).
- Realizujú výchovné a vzdelávacie aktivity, zájmové činnosti, dobročinnosť a rekreačné.
- Zabezpečujú podporu pre žiakov so ŠVP, vrátane uplatňovania IVP a podpory v triede.
- Vykonnávajú orientačnú pedagogickú diagnostiku v oblasti učenia a správania žiakov.
- Realizujú preventívne a výchovné opatrenia na preventívnych a intervenčných činnostiach.
- Zabezpečujú bezpečné a podnetné prostredie počas vyučovania aj mimo neho.
- Komunikujú s rodičmi prostredníctvom Edupage, osobne, telefonicky alebo na triednych schôdkach.

- #### Hierarchia a komunikačné toky
- **Komunikácia ide zdola nahor:** (učiteľ → špecialista → koordinátorka → vedenie).
  - **aj zhora nadol:** (vedenie → koordinátorka → tím).
  - **V prípade ohrozenia žiaka je možné obísť štandardný tok a informovať špecialistku alebo vedenie priamo.**
  - **Rodičov informuje primárne triedny učiteľ alebo špecialista, podľa povahy situácie.**

SOCIÁLNA PEDAGOGICKÁ, KARIEROVÁ PORADKYŇA

- #### Školská pedagogická, kariEROVÁ poradkyňa
- Školská pedagogická – PaedDr. Henrieta Počkanová**
- Rieši sociálne a rodinné problémy vyplývajúce školskou dochádzkou.
  - Poskytuje poradenstvo a intervenčnú pomoc deťom a ich rodičom.
  - Spolupracuje s ÚPSVaR, komunitným centrom a ďalšími inštitúciami.
  - Zabezpečuje opatrenia na podporu sociálne znevýhodnených žiakov.
- KariEROVÁ poradkyňa – PaedDr. Henrieta Počkanová**
- Podporuje žiakov pri rozhodovaní o voľbe strednej školy a povolania.
  - Realizuje kariEROVÉ poradenstvo individuálne aj skupinovo.
  - Zabezpečuje administráciu príhľadov na OS a informovanie rodičov.
  - Spolupracuje s triednymi učiteľmi a odbornými zamestnancami.

ŠKOLSKÁ PSYCHOLOGICKÁ

- #### Školská psychologická – Mgr. Adriana Babčárová
- Podporuje duševné zdravie žiakov a vytvára bezpečné školské prostredie.
  - Poskytuje individuálne a skupinové poradenstvo.
  - Vykonnáva psychologickú diagnostiku a intervenciu.
  - Realizuje preventívne aktivity a krízovú intervenciu.
  - Spolupracuje s rodičmi, pedagógmi a externými odborníkmi.
  - Čiasto venuje sa potrebám zamestnancov školy – ponúka im možnosť konzultácií, poradenstva alebo rozhovoru pri zisťovaní záujmu a pracovných výzev.
  - Spolupracuje na podpore pozitívnej atmosféry a psychologickej pohody na pracovisku.

Podporná úroveň 2. stupňa

VYCHOVNÁ PORADKYŇA

- #### Výchovná poradkyňa – Mgr. Terézia Šajková
- Poskytuje poradenstvo a informačnú podporu žiakom a ich zákonným zástupcom pri riešení výchovných, vzdelávacích a sociálnych ťažkostí.
  - Spolupracuje s triednymi učiteľmi a odbornými zamestnancami pri identifikovaní žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami a pri tvorbe podporných opatrení.
  - Venuje sa prevencii školského neprospevania, zlékolektív a problémového správania.
  - Podporuje zdravý triedny a školský kolektív, podieľa sa na vytváraní bezpečného a inkluzívneho prostredia.
  - Spracováva kontakty s ČPP, štátni a ďalšími inštitúciami pri riešení individuálnych potrieb žiakov a ich rodičov.
  - Spolupracuje na depistáži a orientačnej pedagogickej diagnostike, zosúla sa o tvorbu individuálnych plánov podpory.

ZÁSTUPKYŇA PRE ZŠ

- #### Zástupkyňa riaditeľky pre základnú školu – Mgr. Erika Blatková
- Zabezpečuje každodenné operatívne fungovanie školy.
  - Zaisťuje riaditeľku počas jeho neprítomnosti.
  - Komunikuje s rodičmi a koordinuje pedagogických zamestnancov v oblasti administratívy.
  - Koordinuje činnosť školského podporného tímu, zvoľáva porady a zabezpečuje prepojenie medzi odbornými zamestnancami a vedením školy.

RIADITEĽ ZŠ

- #### Riaditeľ školy – Mgr. Jozef Šajka
- Zodpovedá za riadenie, organizáciu a strategické smerovanie školy.
  - Koordinuje komunikáciu medzi vedením školy, rodičmi a externými partnermi.
  - Schvaľuje rozhodnutia týkajúce sa štúdia v zahraničí, komisionálnych súloh a žiadostí rodičov.
  - Rieši najzávažnejšie podnety rodičov a pedagógov **až po vyčerpaní nižších stupňov komunikácie.**
  - Vydáva potvrdenia a zabezpečuje konzultačné hodiny pre rodičov.

Pravidlá nenásilnej komunikácie

1. Rešpektujeme názory a skúsenosti.
2. Najprv pozorne počujeme, potom reagujeme.
3. Neprerušujeme sa. Overujeme si porozumenie („Rozumiem správne, že...?“), aby sme predišli nedorozumeniam.
4. Zameriavame sa na potreby, nie na hodnotenie.
5. Ak je potrebné riešiť problém, hľadáme spoločné riešenia, nie vinníka.
6. Vyjadrujeme sa vecne, konkrétne a s úctou - zdržujeme sa ironických, Sarkastických alebo zranujúcich poznámok.
7. Kritiku formulujeme ako spätnú väzbu, zameranú na konkrétne správanie, nie osobu.
8. Rešpektujeme dôvernosť informácií.
9. Dávame a prijímame spätnú väzbu konštruktívne - spätnú väzbu považujeme za nástroj rastu, nie kritiky.
10. V prípade napätia alebo konfliktu sa obraciame na facilitátora stretnutia alebo vedenie školy.
11. Napäté situácie riešime čo najskôr, otvorene a s úmyslom obnoviť dôveru.
12. Podporujeme otvorenú a bezpečnú atmosféru na stretnutiach tímu - nikto nie je spochybňovaný alebo ignorovaný.
13. Každý člen má možnosť vyjadriť sa.
14. Pravidlá komunikácie pravidelne reflektujeme a podľa potreby upravujeme.
15. Súčasťou rozvoja tímu je aj pravidelné hodnotenie spolupráce a komunikácie medzi členmi.

6. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov je dôležitou súčasťou rozvoja kvality výchovy a vzdelávania v škole. Kontinuálne vzdelávanie predstavuje sústavný proces rozvíjania profesijných kompetencií, ktorý umožňuje pedagogickým a odborným zamestnancom reagovať na meniace sa potreby vzdelávania, na nové poznatky pedagogickej vedy a na aktuálne požiadavky praxe.

Škola podporuje profesijný rozvoj svojich zamestnancov a vytvára podmienky na ich zapájanie sa do rôznych foriem vzdelávania. Riadenie profesijného rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov je realizované prostredníctvom Plánu profesijného rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov, ktorý vypracúva riaditeľ školy v súlade s potrebami školy, záujmami zamestnancov a aktuálnymi prioritami vzdelávacej politiky.

Kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov sa uskutočňuje v súlade so zákonom č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a zahŕňa najmä tieto formy vzdelávania:

- **kvalifikačné vzdelávanie** – umožňuje získať kvalifikačný predpoklad na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii pedagogického alebo odborného zamestnanca, prípadne rozšíriť kvalifikáciu o ďalšie aprobačné predmety,
- **funkčné vzdelávanie** – pripravuje vedúcich pedagogických zamestnancov na výkon riadiacich funkcií v školách a školských zariadeniach,
- **špecializačné vzdelávanie** – rozvíja kompetencie potrebné na výkon špecializovaných činností,
- **adaptačné vzdelávanie** – je určené začínajúcim pedagogickým a odborným zamestnancom a podporuje ich adaptáciu na výkon pedagogickej alebo odbornej činnosti,
- **predatestačné vzdelávanie** – pripravuje pedagogických a odborných zamestnancov na získanie vyššieho kariérového stupňa,
- **inovačné vzdelávanie** – umožňuje rozširovať a inovovať profesijné kompetencie a využívať nové poznatky a skúsenosti vo výchovno-vzdelávacom procese,
- **aktualizačné vzdelávanie** – je zamerané na priebežnú aktualizáciu profesijných vedomostí a zručností v súlade s potrebami školy, legislatívnymi zmenami a aktuálnymi požiadavkami praxe.

Škola podporuje také formy profesijného rozvoja, ktoré prispievajú najmä k:

- rozvoju inkluzívneho vzdelávania a podpore žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- využívaní moderných vyučovacích metód a inovatívnych prístupov vo vyučovaní,
- rozvoju digitálnych kompetencií pedagogických zamestnancov,
- zlepšovaniu spolupráce medzi učiteľmi, odbornými zamestnancami a školským podporným tímom,
- podpore pozitívnej klímy školy a bezpečného školského prostredia.

Kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov prispieva k zvyšovaniu kvality výchovno-vzdelávacieho procesu, k profesijnému rastu zamestnancov školy a k napĺňaniu cieľov školského vzdelávacieho programu.

7. Charakteristika žiakov

V školskom roku 2025/2026 navštevuje našu základnú školu 221 žiakov. Základnú školu s materskou školou navštevujú deti a žiaci z Pohorelej a jej miestnej časti Pohorelská Maša. Sme spádovou školou pre obec Val'kovňa. Dochádzajú k nám aj žiaci z Novej Maše, Šumiaca a Telgártu.

Uvedomujeme si, že postavenie žiakov v edukačnom procese je dynamické a neustále sa vyvíja. Našich žiakov vnímame ako aktívnych účastníkov vzdelávacieho programu a zároveň sú hlavným cieľom výchovno-vzdelávacieho procesu.

8. Organizácia prijímacieho konania žiakov do prvého ročníka

Zápis do základnej školy je dôležitým míľnikom v živote dieťaťa a jeho rodičov. V našej škole sa organizuje každoročne, druhú aprílovú stredu a má obojstranne poznávací charakter.

- Rodičia podajú prihlášku a odovzdajú všetky dokumenty potrebné k zápisu.
- Škola overí či dieťa spĺňa potrebné podmienky pre nástup do prvého ročníka.
- Vedenie školy poskytne informácie o vzdelávacom programe a mimoškolských aktivitách.
- Facilitátor zápisu poskytne priestor na diskusiu, v ktorej by mala škola spoznať očakávania rodičov.
- Následne sa deti a rodičia majú možnosť zoznámiť s prostredím školy, pozrieť si učebne a stretnúť sa s učiteľmi.

9. Organizácia prijímacieho konania do triedy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením

Prijímacie konanie do špeciálnych tried pre žiakov s mentálnym postihnutím, ktoré sú súčasťou základnej školy, sa uskutočňuje v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a § 7ods 1 až 4 vyhlášky č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách.

O prijatí žiaka do špeciálnej triedy rozhoduje riaditeľ školy na základe:

- písomnej žiadosti zákonného zástupcu,
- odporúčania Centra poradenstva a prevencie,
- predloženia odborných posudkov potvrdzujúcich potrebu špeciálnej formy vzdelávania.

Prijímacie konanie, má orientačno-diagnostický charakter a jeho cieľom je zhodnotiť špecifické potreby žiaka a vytvoriť mu vhodné podmienky na vzdelávanie v prostredí školy.

Žiak sa vo vyučovaní riadi učebnými osnovami variantu, ktorý mu bol odporúčaný príslušným zariadením poradenstva a prevencie. Tento variant zohľadňuje jeho vzdelávacie možnosti, schopnosti a potreby.

10. Spôsob a podmienky ukončenia výchovy a vzdelávania, vydávanie dokladov o získanom vzdelaní

Výchova a vzdelávanie v škole sa uskutočňuje podľa školského vzdelávacieho programu vypracovaného v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie a s platnou legislatívou, najmä zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

Úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie žiak získa primárne vzdelanie.

Podmienkou úspešného ukončenia výchovy a vzdelávania je splnenie požiadaviek vyplývajúcich zo školského vzdelávacieho programu, dosiahnutie požadovaných vzdelávacích výsledkov a hodnotenie prospechu a správania v súlade s platnými právnymi predpismi a vnútornými predpismi školy.

Žiakovi, ktorý úspešne absolvoval príslušný ročník, vydá škola vysvedčenie. Po úspešnom ukončení príslušného stupňa vzdelania škola vydáva doklad o získanom stupni vzdelania v súlade s platnou legislatívou.

Žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sa vzdelávajú podľa individuálneho vzdelávacieho programu, sa priebeh a spôsob ich vzdelávania zaznamenáva v pedagogickej dokumentácii a uvádza sa v doložke vysvedčenia v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Škola vedie pedagogickú dokumentáciu a vydáva doklady o vzdelaní podľa platných právnych predpisov.

11. Spolupráca s rodičmi a s inými subjektmi

Postavenie rodiča v školskom vzdelávacom programe je nezastupiteľné a neustále sa mení. Z pasívnych pozorovateľov sa stávajú aktívnymi partnermi školy pri výchove a vzdelávaní detí. Ich úloha je kľúčová pre úspech každého žiaka.

Sú prvými a najdôležitejšími vychovávateľmi svojich detí. Sú rovnocennými partnermi školy pri výchove a vzdelávaní. Spolupracujú s učiteľmi, vychovávateľmi a ďalšími odborníkmi na zabezpečenie najlepších možností pre svoje dieťa. Majú právo a povinnosť byť informovaní o pokrokoch a problémoch svojho dieťaťa v škole prostredníctvom:

- celoškolských a triednych rodičovských združení,
- individuálnych konzultáciách s triednym učiteľom alebo vyučujúcim učiteľom daného predmetu,
- v rámci dňa otvorených dverí našej školy.

Rodičia aktívne spolupracujú so školou pri riešení problémov, organizovaní rôznych podujatí a aktivít. Zastupujú záujmy svojho dieťaťa v škole a môžu sa podieľať na rozhodovaní o dôležitých otázkach týkajúcich sa výchovy a vzdelávania a to prostredníctvom zaregistrovaného občianskeho združenia: **Rodičovské združenie pri Základnej škole v Pohorelej.**

Škola úzko spolupracuje so svojím zriaďovateľom a Radou školy.

Rada školy je rozhodovacím orgánom školy. Vyjadruje a presadzuje záujmy zriaďovateľa, rodičov, učiteľov. Plní kontrolnú funkciu voči riaditeľovi školy. Schvaľuje všetky skutočnosti, ktoré menia alebo regulujú vzťahy v organizačnej a vzdelávacej štruktúre školy. Rada školy má 11 členov. Zastúpenie v nej majú 4 rodičia, 2 pedagogickí zamestnanci, 1 nepedagogický zamestnanec a 4 delegovaní zástupcovia zriaďovateľa.

Rovnako si vážime veľmi dobrú spoluprácu s NAPANT-om, s Policajným zborom v Pohorelej, so Zväzom protifašistických bojovníkov a Klubom dôchodcov. V oblasti environmentálnej a kultúrno-poznávacej spolupracujeme s organizáciou Strom života, OZ TATRY, Lesmi SR, štátny podnik. Výchovu k tolerancii a pomoci rozvíjame v spolupráci s OZ Človek v ohrození.

Za pomoc a spoluprácu ďakujeme aj iným nemenovaným firmám, organizáciám a priateľom školy, ktorým Základná škola s materskou školou, Kpt. Nálepku 878, Pohorelá, nie je ľahostajná.

12. Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie školy

Objekt školy sa skladá zo šiestich samostatných budov prepojených kolonádovou chodbou, ktorej súčasťou sú edukačné bannery „Stena pouč ma!“, rôznorodé zamerané na aktuálne témy.

Interiér budov je vybavený modernými učebňami biológie, fyziky, chémie, informatiky, pracovného vyučovania, technickej výchovy, regionálnou učebňou, bezpodnetnou miestnosťou, knižnicou, cvičnou kuchynkou, telocvičňou, k tomu prislúchajúcimi pomôckami a vybavením, čo umožňuje ponúknuť našim žiakom atraktívnu edukáciu. Ako odborné učebne, tak i všetky učebne bežného vyučovania sú vybavené interaktívnymi tabuľami.

Súčasťou areálu školy je lesopark, v ktorom môžeme nájsť zmyslový chodník, doskočiskovú dráhu, detské ihrisko, workoutové ihrisko. Náučné interaktívne tabule s environmentálnou tematikou, „hmyzí hotel“. Areálom nás prevedie náučný chodník „Svet okolo Pohorelej so siedmimi stanovišťami, zameranými na:

- Našu obec
- Región Horehronie
- Geológiu
- Vodný ekosystém, ktorého súčasťou je jazierko.
- Odpad
- Lúčny ekosystém
- Lesný ekosystém

Aktívne využívame možnosť učenia sa v prírode, k čomu využívame outdoorovú učebňu a mnoho zákutí školského areálu, určených na posedenie, upierajúc oči k pohoriu Nízkyh Tatier či na južnej strane, k Slovenskému Rudohoriu.

Priestorové vybavenie školy vytvára podmienky na realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu, odborných činností, riadenia školy aj zabezpečenia podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Škola disponuje priestormi, ktoré umožňujú organizáciu vyučovania, odbornú prácu pedagogických a odborných zamestnancov, poskytovanie poradenských služieb, mimoškolské aktivity žiakov a zabezpečenie hygienických a prevádzkových potrieb školy.

Priestorové vybavenie:

a) pre manažment školy

- ✓ kancelária riaditeľa a zástupcov riaditeľa školy,
- ✓ kancelária pre ekonomický úsek,

b) pre pedagogických zamestnancov školy

- ✓ zborovňa,
- ✓ kabinety pre učiteľov (priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok),

c) pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby a pomoc pedagógom

- ✓ kancelárie pre prácu personálu poskytujúceho odborné služby a pomoc pedagógom/žiakom,

d) pre nepedagogických zamestnancov školy

- ✓ kancelárie pre sekretariát a nepedagogických zamestnancov,

e) hygienické priestory

- ✓ sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov,
- ✓ šatne alebo iné priestory na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi,

f) odkladacie a úložné priestory

- ✓ pre učebné pomôcky,
- ✓ didaktickú techniku,
- ✓ skladové priestory,
- ✓ archív,

g) informačno-komunikačné priestory

- ✓ knižnica/priestor pre knižnicu vybavený knižničným fondom, IKT zariadením
- ✓ a pripojením na Internet,

h) učebné priestory (interné/externé)

- ✓ učebne (s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania),
- ✓ odborné učebne,
- ✓ špeciálne učebne pre vyučovanie jednotlivých zložiek pracovného vyučovania vybavené vhodným náradím, prístrojmi a pomôckami,
- ✓ telocvičňa,
- ✓ školské ihrisko,
- ✓ regionálna učebňa
- ✓ bezpodnetná miestnosť

i) spoločné priestory

- ✓ školská budova,
- ✓ školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň,
- ✓ školský dvor,
- ✓ priestory pre školský klub detí,

- ✓ priestor pre riešenie zdravotných problémov.

13. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Školenia a kontrolu dodržiavania BOZP a PO našej školy zabezpečuje externá firma Pyroboss Banská Bystrica. Na začiatku školského roka sú žiaci poučení o bezpečnosti pri práci v triedach, laboratóriách, odborných učebniach a telocvični. Samostatné poučenie o bezpečnosti a ochrane zdravia predchádza všetkým školským výletom, exkurziám a iným školským podujatiam. Každoročne oboznamujeme žiakov so školským poriadkom.

Všetci zamestnanci školy pravidelne absolvujú školenie o bezpečnosti a ochrane pri práci a požiarnej ochrane. V škole sa uskutočňujú všetky potrebné revízie a kontroly podľa vopred vypracovaného harmonogramu. Oboznámenie zamestnancov s pracovným poriadkom je súčasťou každoročnej rutiny.

Pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov, exkurzií, školy v prírode, plaveckých a lyžiarskych výcvikov je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických zamestnancov pri vzdelávaní podľa platných noriem:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

II. Strategické smerovanie školy

1. Vízia školy:

Naša škola je miesto, kde učitelia inšpirujú, rodičia podporujú a žiaci rastú v priateľskom a inovatívnom prostredí.

2. Poslanie - Misia

Našu školu tvoria tri rovnocenné piliere : učiteľ – žiak – rodič.

Chceme prostredníctvom inšpiratívnych učiteľov, podporujúceho rodinného prostredia a inovatívnych metód vzdelávania, rozvíjať v žiakoch lásku k poznaniu, zvedavosť, empatiu a schopnosť spolupracovať.

Naším poslaním je:

Rozvoj celého človeka, nielen intelektu, ale aj emocionálnej inteligencie, sociálnych zručností a fyzických schopností.

Ponúkať vedomosti a zručnosti potrebné na úspešné zvládnutie výziev moderného sveta.

Inšpirovať žiakov k celoživotnému vzdelávaniu sa.

Rešpektovať rozdielne potreby a talent každého žiaka.

Formovať charakter, hodnoty, zodpovednosť a občianstvo.

Rozvíjať komunikačné zručnosti, spoluprácu a empatiu.

Podporovať sebadôveru, samostatnosť a kreativitu.

Edukovať pomocou inovatívnych prvkov:

- Projektového vyučovania: Žiaci sa aktívne zapájajú do riešenia reálnych problémov.
- Digitálnych technológií: Integrovanie moderných nástrojov do výučby.
- Metodologickej rozmanitosti: Kombinácia tradičných a inovatívnych metód.
- Individuálneho prístupu: Prispôsobenie výučby potrebám každého žiaka.

3. Hodnoty, ktorým veríme

- Chceme vychovávať samostatné, tvorivé a kriticky mysliace osobnosti, pripravené na zmeny 21. storočia.
- Vytvárame bezpečné a priateľské prostredie, v ktorom sa každý cíti prijatý a ocenený.

- Sme otvorení novým myšlienkam a technológiám, neustále hľadáme spôsoby, ako zlepšovať kvalitu vzdelávania.
- Kladieme dôraz na vysokú kvalitu vzdelávania a osobného rastu všetkých členov školskej komunity.

Hodnoty zamerané na pilier - učiteľ:

- Inovácia: Neustále sa vzdelávame a hľadáme nové spôsoby, ako učenie urobiť zaujímavým a efektívnym.
- Inšpirácia: Snažíme sa byť pre žiakov inšpiratívnymi vzormi a motivovať ich k celoživotnému učeniu sa.
- Spolupráca: Spolupracujeme s kolegami, rodičmi a ďalšími partnermi školy.
- Profesionalita: Neustále pracujeme na svojom odbornom raste a zdokonaľujeme svoje pedagogické zručnosti.
- Empatia: Chápeme potreby a individuálne rozdiely každého žiaka a prispôbujeme výučbu ich potrebám.

Hodnoty zamerané na pilier - žiak:

- Zvedavosť: Podporujeme a rozvíjame prirodzenú zvedavosť žiakov, ktorá ich motivuje k novému poznaniu.
- Tvorivosť: Vytvárame priestor pre originálne myšlienky a podporujeme žiakov v ich seberealizácii.
- Spolupráca: Učíme žiakov spolupracovať, rešpektovať rôznorodosť a budovať zdravé medziľudské vzťahy.
- Rast: Veríme v neustály rast a rozvoj každého žiaka, podporujeme ich individuálne schopnosti a talenty.
- Zodpovednosť: Pestujeme v žiakoch pocit zodpovednosti za svoje konanie, učenie a životné prostredie.

Hodnoty zamerané na pilier rodič:

- Partnerstvo: Spolupracujeme s rodičmi ako rovnocennými partnermi v procese vzdelávania ich detí.
- Podpora: Podporujeme rodičov v ich úsilí o výchovu detí a poskytujeme im potrebné informácie a rady.
- Dôvera: Budujeme vzájomnú dôveru a otvorenú komunikáciu.

- Zapojenie: Zapájame rodičov do života školy a vytvárame príležitosti na ich aktívnu spoluprácu.

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU, KPT. NÁLEPKU 878, POHORELÁ
 VIZUÁLNY SPRIEVODCA VÍZIOU NAŠEJ ŠKOLY, JEJ POSLANÍM A HODNOTAMI, KTORÉ VEDÚ K PRIPRAVENÝM ABSOLVENTOM PRE ŽIVOT V 21. STOROČÍ.

VÍZIA NAŠEJ ŠKOLY
 NAŠA ŠKOLA JE MIESTO, KDE UČITELIA INŠPIRUJÚ, RODIČIA PODPORUJÚ A ŽIACI RASTÚ V PRIATEĽSKOM A INOVATÍVNYM PROSTREDÍ.

POSLANIE - MISIA NAŠEJ ŠKOLY
 CHCEME PROSTREDNÍCTVOM INŠPIRATÍVNYCH UČITEĽOV, PODPORUJÚCEHO RODINNÉHO PROSTREDIA A INOVATÍVNYCH METÓD VZDELÁVANIA ROZVIJAŤ V ŽIAKOV LÁSKU K POZNANIU, ZVEDAVOSŤ, EMPATIU A SCHOPNOSŤ SPOLUPRACOVAŤ.

NAŠU ŠKOLU TVORIA TRI ROVNOCENNÉ PILIERE :
 UČITEĽ - ŽIAK - RODIČ

Hodnoty - pilier učiteľ

- **Inovácia:** Neustále sa vzdelávame a hľadáme nové spôsoby, ako učenie urobiť zaujímavým a efektívnym.
- **Inšpirácia:** Snažíme sa byť pre žiakov inšpiratívnymi vzormi a motivovať ich k celoživotnému učeniu sa.
- **Spolupráca:** Spolupracujeme s kolegami, rodičmi a ďalšími partnermi školy.
- **Profesionálnosť:** Neustále pracujeme na svojom odbornom raste a zdokonaľujeme svoje pedagogické zručnosti.
- **Empatia:** Chápeme potreby a individuálne rozdiely každého žiaka a prispôbujeme výučbu ich potrebám.

Hodnoty - pilier žiak

- **Zvedavosť:** Podporujeme a rozvíjame prirodzenú zvedavosť žiakov, ktorá ich motivuje k novému poznaniu.
- **Tvorivosť:** Vytvárame priestor pre originálne myšlienky a podporujeme žiakov v ich sebarealizácii.
- **Spolupráca:** Učíme žiakov spolupracovať, rešpektovať rôznorodosť a budovať zdravé medzilidské vzťahy.
- **Rast:** Veríme v neustály rast a rozvoj každého žiaka, podporujeme ich individuálne schopnosti a talenty.
- **Zodpovednosť:** Pestujeme v žiakoch pocit zodpovednosti za svoje konanie, učenie a životné prostredie.

Hodnoty - pilier rodič

- **Partnerstvo:** Spolupracujeme s rodičmi ako rovnocennými partnermi v procese vzdelávania ich detí.
- **Podpora:** Podporujeme rodičov v ich úsilí o výchovu detí a poskytujeme im potrebné informácie a rady.
- **Dôvera:** Budujeme vzájomnú dôveru a otvorenú komunikáciu.
- **Zapojenie:** Zapájame rodičov do života školy a vytvárame príležitosti na ich aktívnu spoluprácu.

ABSOLVENT NAŠEJ ŠKOLY. AKO VÝSLEDOK SPOLUPRÁCE TROCH PILIEROV

- JE PRIPRAVENÝ ČELIŤ VÝZVAM 21. STOROČIA. DISPONUJE ŠIROKOU ŠKÁLOU VLASTNOSTÍ A SPRÁVANÍ, KTORÉ SÚ POVAŽOVANÉ ZA ZNAKY VZDELANOSTI, SLUŠNOSTI A DOBRÝCH MRAVOV.
- JE PRIMERANE SVOJIMU VEKU, MOŽNOSTIAM A SCHOPNOSTIAM:
  - VZDELANÝ, SLUŠNÝ, EMPATICKÝ,
  - OBOZNÁMENÝ S ETIKETOU,
  - OTVORENÝ NOVÝM SKÚSEŇOSTIAM, KRITICKY MYSLIACI
- VIE NÁDVIAZAŤ KONTAKT S RÔZNymi LÚDmi A UDRŽIAVAŤ PRIATEĽSKÉ VZŤAHY.
- MÁ RÔZNORODÉ ZÁJMY A VENUJE SA VOĽNOČASOVÝM AKTIVITÁM.

4. Strategické ciele školy

Vízia našej školy sa premieta do strategických cieľov, ktoré sú zamerané na kvalitu vzdelávania, kultúru školy a rozvoj všetkých členov školskej komunity. Naše ciele sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie a reflektujú princípy inkluzívneho, kompetenčne orientovaného a hodnotovo ukotveného učenia. Strategické ciele predstavujú dlhodobé smerovanie školy a tvoria základ pre plánovanie výchovno-vzdelávacej práce, rozvoj učiteľského tímu a hodnotenie kvality školy. Ich spoločným menovateľom je rast – osobnostný, profesijný i komunitný.

Oblasť 1. Inšpirujúci učitelia – rozvoj učiteľskej profesionality a kultúry učenia

Strategický cieľ: Vytvárať podmienky, v ktorých sa učitelia stávajú sprievodcami učenia a inšpirujú žiakov k objavovaniu, tvorivosti a zodpovednosti za vlastné učenie.

Čiastkové ciele:

- Rozvíjať profesijné komunity učiteľov, zdieľanie skúseností a kolegiálne učenie.
- Podporovať inovatívne vyučovacie metódy – činnostné, projektové, bádateľské a reflektívne učenie.
- Poskytovať systematickú podporu formatívnemu hodnoteniu a práci s cyklickým plánovaním učenia.
- Podporovať metakognitívne a reflexívne prístupy vo vyučovaní (vedenie žiakov k uvedomovaniu si vlastného učenia).

Oblasť 2. Podporujúci rodičia – partnerstvo školy a rodiny

Strategický cieľ: Budovať dôveru, spoluprácu a partnerské vzťahy medzi školou a rodičmi s cieľom spoločne podporovať rozvoj žiakov.

Čiastkové ciele:

- Rozvíjať komunikáciu a spoluprácu s rodičmi založenú na dôvere a transparentnosti.
- Vytvárať platformy pre zapojenie rodičov do školského života (spoločné projekty, workshopy, dni otvorených dverí).
- Poskytovať spätnú väzbu o pokroku žiakov formou popisného a formatívneho hodnotenia.
- Spolupodieľať sa s rodičmi na tvorbe kultúry školy, ktorá podporuje rešpekt, zodpovednosť a empatiu.

Oblasť 3. „Rastúci žiaci“ – učenie orientované na žiaka

Strategický cieľ: Vytvárať prostredie, v ktorom sa každý žiak cíti prijatý, bezpečný a motivovaný objavovať svoj potenciál.

Čiastkové ciele:

- Posilňovať individuálny prístup a diferenciáciu výučby v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania.
- Podporovať rozvoj prierezových gramotností (čitateľskej, digitálnej, sociálnej, občianskej, environmentálnej, finančnej).
- Viesť žiakov k sebapoznaniu a sebahodnoteniu prostredníctvom formatívneho hodnotenia.
- Budovať charakter a metakognitívne zručnosti žiakov – učiť ich uvažovať o vlastnom učení, rozhodovaní a hodnotách.

Oblasť 4. Priateľské a inovatívne prostredie školy

Strategický cieľ: Rozvíjať školu ako komunitu založenú na vzájomnom rešpekte, spolupráci a neustálom zlepšovaní.

Čiastkové ciele:

- Budovať pozitívnu klímu školy – prostredie, v ktorom sa každý cíti prijatý, rešpektovaný a zodpovedný.
- Vytvárať bezpečné a motivujúce prostredie podporujúce duševné zdravie a pohodu detí i učiteľov.
- Rozvíjať digitálne a ekologické kompetencie školy.
- Podporovať inovatívne projekty, partnerstvá a komunitné iniciatívy, ktoré prepájajú školu s miestnym prostredím.

Oblasť 5. Trvalo udržateľný rozvoj školy

Strategický cieľ: Systematicky plánovať rozvoj školy tak, aby sa dlhodobo posilňovala kvalita vzdelávania, profesijný rast učiteľov a spolupráca so zriaďovateľom.

Čiastkové ciele:

- Realizovať priebežnú evalvaciu ŠkVP a reflektovať spätnú väzbu od učiteľov, žiakov a rodičov.

- Využívať dáta a výsledky hodnotenia na plánovanie rozvoja školy a profesijného vzdelávania.
- Zabezpečovať efektívne riadenie a komunikáciu v škole podľa princípov participatívneho manažmentu.

III. Charakteristika školského vzdelávacieho programu pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

1. Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavné ciele výchovy a vzdelávania našej školy vyplývajú zo zamerania školy, ktoré vychádzajú z požiadaviek zriaďovateľa a rodičov. Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážene rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,

- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

2. Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

3. Profil absolventa

Absolvent primárneho vzdelávania našej školy je výsledkom spolupráce troch pilierov – **učiteľ, žiak a rodič**. V bezpečnom a podnetnom prostredí školy získava základy vedomostí, zručností a hodnotových postojov, ktoré mu pomáhajú úspešne pokračovať v ďalšom vzdelávaní a rozvíjať svoju osobnosť.

Je primerane svojmu veku, možnostiam a schopnostiam:

- **zvedavý a motivovaný učiť sa** – prejavuje záujem o poznanie, rád objavuje nové informácie a skúsenosti,
- **čitateľsky a komunikačne gramotný** – dokáže primerane vyjadriť svoje myšlienky, počúvať druhých a rozumieť jednoduchým textom a informáciám,
- **slušný a tolerantný** – rešpektuje pravidlá, správa sa zdvorilo a berie ohľad na potreby druhých,
- **empatický a ohľaduplný** – dokáže sa vcítiť do pocitov iných a budovať priateľské vzťahy,
- **spolupracujúci** – vie pracovať v skupine, rešpektuje odlišné názory a podieľa sa na spoločných úlohách,
- **zodpovedný za svoje správanie a učenie** – uvedomuje si dôsledky svojich činov a postupne si vytvára návyky systematickej práce,
- **otvorený novým skúsenostiam** – zaujíma sa o svet okolo seba, kultúru, prírodu a rôzne oblasti života,
- **aktívny vo voľnom čase** – rozvíja svoje záujmy a zapája sa do športových, umeleckých alebo iných voľnočasových aktivít.

Takto pripravený absolvent je schopný úspešne pokračovať vo vzdelávaní na druhom stupni základnej školy.

4. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV S LAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNÉ UČENIE
	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA
	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA CHOCHMESOVCI
	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú integrálnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu a prelínajú sa všetkými vzdelávacími oblasťami. Zohľadňujú aktuálne problémy spoločnosti a sú zároveň nástrojom prevencie, podpory a rozvoja kľúčových spôsobilostí žiakov.

V triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením majú prierezové témy špecifické postavenie:

- podporujú praktické zručnosti potrebné pre každodenný život,
- prehlbujú základné učivo a rozvíjajú jeho aplikačný charakter,
- napomáhajú formovať postoje, hodnoty a schopnosť rozhodovať sa,
- prispievajú k sociálnej integrácii žiakov a k rozvoju ich osobnostného a sociálneho potenciálu.

Realizujú sa vo vyučovacích predmetoch podľa obsahu. Podľa potrieb žiakov sa uskutočňujú aj prostredníctvom projektov, blokového vyučovania, besied, tematických dní či samostatných

organizačných foriem práce. Účinnosť pôsobenia sa zvyšuje zapojením do mimoškolských aktivít (napr. exkurzie, brigády, športové a kultúrne podujatia).

Prierezové témy sú v podmienkach tried pre žiakov so zdravotným znevýhodnením spracované **s ohľadom na individuálne potreby a možnosti žiakov**, s využitím podporných opatrení a vhodných didaktických stratégií.

Nevyhnutnou podmienkou účinnosti prierezovej témy je použitie aktivizujúcich, interaktívnych metód.

V primárnom vzdelávaní v triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením majú prierezový charakter tieto témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vede ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na 1. stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Enviromentálna výchova

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- rozpoznal hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- podieľal sa aktívne na zveľadňovaní životného prostredia školy a jej okolia;

- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskomnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom **Mediálnej výchovy** je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii **Multikultúrnej výchovy** sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;

- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

Regionálna výchova a ľudová kultúra

Prierezová téma **Regionálna výchova a ľudová kultúra** úzko súvisí s prierezovou témou **Multikultúrna výchova**, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra ⁷ má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu⁸. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesualnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom **Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke** je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;

- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky

Ochrana života a zdravia.

Zámerom prierezovej témy **Ochrana života a zdravia** je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. **Realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier a účelových cvičení.**

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

Prierezové témy realizujeme viacerými spôsobmi:

- ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu jednotlivých predmetov,
- formou účelových cvičení a didaktických hier – ochrana života a zdravia, dopravná výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, environmentálna výchova,
- triednickými hodinami,
- organizovaním mimoškolských podujatí – prezentácia projektov, akademie, literárne, hudobné a výtvarné podujatia, športové školské súťaže, projekty s tematikou dopravnej bezpečnosti, ochrany zdravia, regionálnej výchovy a tradičnej kultúry, environmentálnej výchovy,
- tvorbou vlastného školského časopisu a prispievaním do obecného časopisu – mediálna výchova,
- zberom odpadových surovín a starostlivosťou o areál školy – environmentálna výchova,

- účasťou na kultúrnych podujatiach a výchovných koncertoch,
- účasťou na preventívnych programoch – dopravná výchova, osobnostný a sociálny rozvoj – šikanovanie, agresivita a iné patologické javy v živote žiakov, ochrana života a zdravia – používanie legálnych a nelegálnych návykových látok.

5. Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

6. Rámcový učebný plán

Rámcový učebný plán vymedzuje voliteľné (disponibilné) hodiny, ktoré škola konkretizuje vo svojom školskom vzdelávacom programe nasledovne: navýši hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP a/alebo vytvorí nový vyučovací predmet, ktorému pridelí časovú dotáciu.

Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník										
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	8+2	8+2	7+1	6+2	6+1	5+2	5+1	5+1	58
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	7										7
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2										2
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	39
	informatika						1	1	1	1	1+1	5
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1+1							4
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1+1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	2	3				7
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka chochmesovci							1	1	1	1	3
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo						1	1	1	1	1	5
Človek a svet	pracovné vyučovanie	1	1	2+1	3	4+1	4+1	4	4+1	4+1	4+1	30
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1+1	1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Základ		18	18	19	20	21	22	23	24	24	25	214
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	37
Spolu		20	22	23	24	25	26	26	28	28	29	251

Poznámky

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.
3. V prípravnom ročníku vyučovaciu hodinu špecifického vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci.
4. V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v skupinách s maximálnym počtom 6 žiakov. Skupiny sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
5. V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je skupina utvorená zo žiakov najbližších ročníkov, najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede najnižšieho ročníka. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
6. Vyučovaci predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
7. Vyučovaci predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.
8. V školskom roku 2025/2026 sú v Základnej škole s materskou školou, Kpt. Nálepku 878, Pohorelá, zriadené triedy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením (variant A) v štvrtom ročníku, v šiestom ročníku a v siedmom ročníku. V treťom ročníku bežnej triedy sa inkluzívne vzdeláva žiak s viacnásobným postihnutím (ľahký stupeň mentálneho postihnutia Variant A a narušená komunikačná schopnosť).
9. V školskom roku 2025/2026 nie je možné pracovné vyučovanie v triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením deliť na skupiny, z personálnych i priestorových dôvodov.
10. V školskom roku 2025/2026 vyučujeme telesnú výchovu po ročníkoch. To znamená, že telesnú výchovu majú žiaci jednej triedy spoločne.
11. V školskom roku 2025/2026 majú žiaci 4.B triedy, vzdelávací obsah Slovenského jazyka obohatený o preventívny program – „Zippyho kamaráti“. Program rozvíja komunikačné zručnosti, emocionálnu inteligenciu, charakter a postoje.
12. V školskom roku 2025/2026 sa žiaci 6. B triedy učia matematiku Hejného metódou.

7. Organizačné formy a metódy vyučovania

Vzdelávanie v našej škole je postavené na princípoch aktívneho učenia, partnerskej spolupráce a inkluzívneho prístupu. Cieľom je rozvíjať u žiakov kľúčové kompetencie, prierezové gramotnosti, metakogníciu a charakter, v súlade s požiadavkami Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie (2023).

Učiteľ vystupuje ako sprievodca učením – vedie žiakov k samostatnému mysleniu, skúmaniu, spolupráci a reflexii. Žiaci sa stávajú aktívnymi účastníkmi učenia, ktoré vychádza z ich potrieb, záujmov a reálnych životných situácií.

Organizačné formy vyučovania

Organizačné formy určujú spôsob, akým je vzdelávací proces usporiadaný z hľadiska časového, priestorového a sociálneho. V škole využívame kombináciu tradičných aj inovatívnych foriem, ktoré podporujú učenie všetkých žiakov.

a) Frontálne vyučovanie

- využíva sa pri spoločnom uvedení témy, vysvetlení nových pojmov, zhrnutí alebo diskusií,
- má interaktívny charakter – učiteľ zapája žiakov do riadeného rozhovoru a spoločného objavovania,
- podporuje orientáciu, istotu a spoločné zdieľanie poznatkov.

b) Individuálne učenie

- umožňuje žiakom pracovať vlastným tempom a spôsobom, ktorý zodpovedá ich možnostiam a záujmom,
- učiteľ diferencuje úlohy podľa úrovne spôsobilostí, používa individuálne zadania a plán učenia,
- podporuje samostatnosť, sebahodnotenie a zodpovednosť žiaka za učenie.

c) Párové a skupinové učenie

- žiaci spolupracujú vo dvojiciach alebo v menších skupinách na spoločnej úlohe,
- rozvíjajú komunikačné zručnosti, spoluprácu, rešpekt a zodpovednosť,
- skupinová práca umožňuje prirodzenú diferenciaciu a zapojenie všetkých žiakov.

d) Rovesnícke vzdelávanie

- žiaci si navzájom vysvetľujú učivo, hodnotia a podporujú sa v učení,

- posilňuje sebadôveru, empatiu a schopnosť reflektovať učenie druhých,
- využíva sa v párových aktivitách, projektoch aj mimoškolských činnostiach (napr. starší žiaci pomáhajú mladším).

e) Blokové vyučovanie

- spája vyučovanie viacerých predmetov alebo tém do dlhšieho časového celku (napr. 2 vyučovacie hodiny), prebiehať môže v jeden deň, celý týždeň, prípadne dlhšie časové obdobie,
- umožňuje hlbšie sústredenie na tému a realizáciu praktických, tvorivých a bádateľských aktivít,
- podporuje prepojenie poznatkov, tímovú prácu a komplexné myslenie,

f) Projektové vyučovanie

- žiaci pracujú dlhodobejšie na projekte, ktorý rieši reálnu otázku alebo problém,
- spája viac predmetov a zameriava sa na rozvoj kľúčových kompetencií a zručností pre život,
- učiteľ je facilitátorom, ktorý pomáha žiakom plánovať, realizovať a prezentovať výsledky,
- projekty podporujú zodpovednosť, tvorivosť, vytrvalosť a sebahodnotenie.

g) Integrované tematické vyučovanie

- prepája učivo rôznych predmetov okolo spoločnej témy (napr. „Voda“, „Domov“, „Cesta“),
- pomáha žiakom vidieť súvislosti a prenášať poznatky do rôznych kontextov,
- podporuje medzipredmetové vzťahy, čitateľskú a prírodovednú gramotnosť.

h) Zážitkové vyučovanie

- vychádza z princípu *učenia sa prostredníctvom zážitku a reflexie*,
- využíva dramatizáciu, simulácie, rolové hry, experimenty, umelecké a pohybové aktivity,
- umožňuje emocionálne prepojenie s témou a hlbšie porozumenie učivu.

i) Outdoorové vyučovanie (učenie v exteriéri)

- realizuje sa mimo triedy – v areáli školy, v prírode, v múzeách, parkoch či v komunite,
- prepája učenie so skúsenosťami z reálneho prostredia, podporuje environmentálne a sociálne kompetencie,
- rozvíja pozorovanie, bádateľské myslenie, pohybovú aktivitu a zmysel pre spoluprácu.

j) Bádateľské a problémové vyučovanie

- žiaci objavujú poznatky prostredníctvom kladenia otázok, hľadania riešení a experimentovania,

- metóda podporuje kritické a logické myslenie, schopnosť argumentovať a overovať tvrdenia,
- uplatňuje sa vo všetkých vzdelávacích oblastiach, najmä v *Človek a príroda* a *Matematika a informatika*.

Metódy vyučovania

Škola využíva rôznorodé metódy, ktoré umožňujú žiakom aktívne sa učiť, premýšľať, skúmať a tvoriť.

a) Metódy činnostného učenia

- učenie prostredníctvom praktických činností, manipulácie, tvorby a experimentovania,
- rozvíjajú zručnosti, tvorivosť a trvalé porozumenie.

b) Diskusné a dialogické metódy

- rozhovor, diskusia, komunitný kruh, brainstorming, debata, reflexívny rozhovor,
- rozvíjajú komunikačné zručnosti, empatiu a rešpektujúcu argumentáciu.

c) Kooperatívne a kolaboratívne metódy

- spoločná práca, zdieľanie úloh, partnerská podpora, riešenie spoločných problémov,
- podporujú sociálne väzby a zodpovednosť za skupinové výsledky.

d) Reflexívne a metakognitívne metódy

- denníky učenia, sebahodnotenie, spätná väzba, hodnotiace rozhovory,
- rozvíjajú schopnosť plánovať, sledovať a vyhodnocovať vlastný pokrok.

e) Hodnotiace metódy podporujúce učenie

- formatívne hodnotenie, portfóliá, hodnotiace kruhy, rovesnícke hodnotenie,
- zameriavajú sa na proces učenia a posilňujú vnútornú motiváciu žiakov.

Diferenciácia a inkluzívne prístupy

Vzdelávanie rešpektuje individuálne rozdiely žiakov a ich rozmanité potreby.

- Učitelia diferencujú ciele, metódy, tempo a formy práce.
- Pri práci so skupinami uplatňujú princípy rovnosti šancí a aktívneho zapojenia každého žiaka.
- V prípade potreby sa využívajú podporné opatrenia, asistenti učiteľa, individuálne plány a špeciálno-pedagogická podpora.

8. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Dieťa s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môže začať plniť povinnú školskú dochádzku v prípravnom ročníku ak nedosiahlo školskú spôsobilosť a nie je u neho predpoklad zvládnutia prvého ročníka.

Dôležité postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese má pracovné vyučovanie, čomu musí zodpovedať materiálno-technické a priestorové vybavenie školy.

V prípade ťažkosti pri osvojovaní si predpísaného učiva je možné žiakovi vypracovať individuálny vzdelávací program z jedného alebo viacerých predmetov, podľa ktorého sa vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka.

Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní

- a) v školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením,
- b) v triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením v základnej škole,
- c) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t. j. formou inkluzívneho vzdelávania.

Pri výchove a vzdelávaní žiaka s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia formou inkluzívneho vzdelávania využívame skupinové, kooperatívne a alternatívne formy vyučovania. Tie umožňujú diferenciaciu a individualizáciu výchovy a vzdelávania, deľbu práce, komunikáciu, vzájomnú pomoc a včleňovanie žiaka s mentálnym postihnutím do kolektívu triedy. Je potrebné zohľadniť motorickú instabilitu žiaka a minimalizovať nežiadúce prejavy správania. Vytvárať podmienky pre pozitívne hodnotenie na upevnenie kladných zážitkov v triede. Orientovať vzdelávanie na využiteľnosť vedomostí v situáciách praktického života. Umožniť žiakovi s mentálnym postihnutím používať špeciálne učebné pomôcky, ktoré mu uľahčia edukáciu. Pri vypracúvaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVP) vychádzame z Vzdelávacieho programu pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, z jeho obsahu vzdelávania. Rámcový učebný plán tohto žiaka je rovnaký ako u žiakov bežnej triedy. Vo vyučovacích predmetoch hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova a etická / náboženská výchova je možné tohto žiaka vzdelávať podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej triedy. Ak je v týchto vyučovacích predmetoch potrebné žiakovi redukovať učivo, uvádza sa v jeho IVP. Vyučovacím predmetom vecné učenie má žiak vtedy, keď majú žiaci bežnej triedy predmet prvouky alebo prírodovedu. Vlastiveda je integrovaný predmet v 4. až 6. ročníku, prostredníctvom ktorého žiaci s mentálnym postihnutím

získavajú základné poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov. Preto sa predmet vlastiveda vyučuje vtedy, keď majú žiaci bežnej triedy predmet vlastivedu a prírodovedu.

Pri hodnotení žiaka sa postupuje podľa metodického pokynu na hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím. Žiaka je možné hodnotiť aj slovným komentárom o dosiahnutých vzdelávacích výsledkoch bez vyjadrenia stupňov klasifikácie prospechu. Ak je tento žiak v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaný, dostáva rovnaké vysvedčenie ako ostatní žiaci bežnej triedy. V doložke vysvedčenia žiaka sa uvedie informácia, že žiak bol vzdelávaný podľa variantu A.“

Pri výchove a vzdelávaní žiaka s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia formou inkluzívneho vzdelávania sa používa triedna dokumentácia pre bežné základné školy.

9. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov. Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov so zdravotným znevýhodnením - variant A, sa ustanovuje takto: prípravný a prvý ročník 6 žiakov, druhý ročník až piaty ročník 8 žiakov, šiesty ročník až deviaty ročník 10 žiakov.

Riaditeľ školy môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu žiakov v triede najviac o dvoch.

10. Podporné opatrenia vo výchove a vzdelávaní

Ciele a poslanie školy vychádzajú z princípov výchovy a vzdelávania uvedených v § 3 zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon). V súlade s týmito princípmi sa naša škola hlási k inkluzívnemu prístupu vo vzdelávaní, ktorý je založený na rovnosti príležitostí, rešpektovaní individuálnych potrieb žiakov a aktívnom zapojení všetkých účastníkov výchovno-vzdelávacieho procesu.

Pri naplňaní týchto princípov škola spolupracuje so zákonnými zástupcami žiakov, zriaďovateľom, radou školy, centrom poradenstva a prevencie (CPP) a ďalšími odbornými inštitúciami. Významnú úlohu pri poskytovaní podpory žiakom zohrávajú pedagogickí a odborní zamestnanci školy, ktorých činnosť je bližšie charakterizovaná v predchádzajúcich kapitolách školského vzdelávacieho programu.

System podpory žiakov vychádza z modelu podporných úrovní (1.–5. stupeň) definovaných v § 131 školského zákona. V prostredí školy sa podpora realizuje najmä na 1. a 2. podpornej úrovni, ktoré predstavujú základný rámec podpory poskytovanej priamo v školskom prostredí. Podporná úroveň 1. stupňa je zabezpečovaná predovšetkým pedagogickými zamestnancami školy v každodennom výchovno-vzdelávacom procese. Zahŕňa najmä vytváranie podnetného a bezpečného prostredia v triede, podporu pozitívnej klímy, diferencovanie vyučovacích metód, úpravu organizácie vyučovania a využívanie formatívneho hodnotenia.

Podporná úroveň 2. stupňa je zabezpečovaná odbornými zamestnancami a ďalšími členmi školského podporného tímu (ŠPT). Zloženie a činnosť školského podporného tímu sú bližšie uvedené v kapitole venovanej personálnemu zabezpečeniu školy. Činnosť tímu sa riadi platnou legislatívou a metodickými usmerneniami rezortu školstva a je realizovaná v úzkej spolupráci s centrom poradenstva a prevencie.

Cieľom podporných opatrení je vytvárať také podmienky, aby sa každý žiak mohol plnohodnotne zapájať do výchovno-vzdelávacieho procesu a rozvíjať svoje schopnosti, vedomosti a osobnostný potenciál. Podporné opatrenia sú poskytované v súlade s § 145a a § 145b školského zákona a vychádzajú z Katalógu podporných opatrení.

Podpora sa realizuje najmä prostredníctvom:

- úprav metód, foriem a organizácie vyučovania,
- individuálneho prístupu k žiakom podľa ich potrieb,
- spolupráce pedagogických a odborných zamestnancov školy,
- poradenských a preventívnych aktivít realizovaných školským podporným tímom,
- spolupráce so zákonnými zástupcami žiakov a externými odbornými pracoviskami.

V prípade potreby sa podpora žiakovi poskytuje aj prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu (IVP) alebo ďalších foriem podpory v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Naša škola vytvára prostredie, v ktorom je každé dieťa vnímané ako jedinečná osobnosť. Prostredníctvom systému podporných opatrení sa usilujeme zabezpečiť rovný prístup k vzdelávaniu, podporovať duševné zdravie žiakov, rozvíjať pozitívne vzťahy v školskom prostredí a vytvárať podmienky pre úspešné vzdelávanie všetkých žiakov.

Podporné opatrenia ako súčasť edukačného prístupu

Filozofia výchovno-vzdelávacieho procesu v triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením je od základov koncipovaná tak, aby zohľadňovala ich individuálne možnosti, potreby a

schopnosti. Niektoré podporné opatrenia sa preto **neposkytujú na základe žiadosti**, ale sú **automatickou súčasťou edukačného prístupu**.

Medzi tieto opatrenia patria najmä:

- a) poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úprav cieľov, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní,
- c) zabezpečenie činnosti na rozvoj pohybovej schopnosti, zmyslového vnímania, komunikačnej schopnosti, kognitívnej schopnosti, sociálno-komunikačných zručností, emocionality a sebaobsluhy,
- j) činnosti na podporu sociálneho zaradenia,
- k) činnosti na podporu predchádzania ukončenia školskej dochádzky v nižšom ako poslednom ročníku základnej školy alebo strednej školy,
- q) zabezpečenie úpravy priestorov školy určených na podporu vnímania a nadobúdania zručností,
- r) odstraňovanie fyzických bariér v priestoroch školy alebo školského zariadenia a organizačných bariér pri výchove a vzdelávaní.

Tieto opatrenia sú chápané ako základná súčasť špeciálnopedagogickej intervencie, ktorá vychádza z princípu prispôsobenia výchovy a vzdelávania individuálnym možnostiam a schopnostiam žiakov. Zároveň majú inkluzívny charakter – viaceré prvky (napr. ranné kruhy, využívanie pomôcok, vizuálna podpora, relaxačné a preventívne programy) sa prirodzene uplatňujú pri práci s celým žiackym kolektívom ako prevencia vzniku ťažkostí v učení a správaní.

IV. Charakteristika školského vzdelávacieho programu pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

1. Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je

- rozvíjať kognitívne a psychomotorické procesy, všestrannú komunikáciu,
- rozvíjať individuálne schopnosti a predpoklady mentálne postihnutých žiakov tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré dokážu využiť v osobnom živote,
- zamerať sa na pripravenosť v praktickom živote s možnosťou prirodzenej integrácie do spoločnosti a stali sa jej prirodzenou súčasťou,
- podnecovať žiakov k mysleniu na podklade názoru a k riešeniu problémov,
- učiť žiakov chrániť si svoje zdravie a zdravie iných.

2. Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

3. Profil absolventa

Absolvent primárneho stupňa vzdelania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej a kultúrnej gramotnosti na elementárnej úrovni.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia** disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- rozumie obsahu jednoduchého písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovat',
- vládá jednoduchou formou písomnú komunikáciu
- je schopný vyjadriť svoj názor,

- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu,
- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne myslenie,
- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- využíva základné formy informačnej a komunikačnej technológie,
- ovláda elementárne spôsoby práce s počítačom,
- ovláda základy čítania, písania, počítania a využíva ich k svojmu vzdelávaniu,
- dokáže pracovať s pomocou učebníc, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- dokáže popísať problém, vie na koho sa môže obrátiť o pomoc pri riešení problémov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a aj povinnosti.

4. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNE UČENIE
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/ NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú integrálnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu a prelínajú sa všetkými vzdelávacími oblasťami. Zohľadňujú aktuálne problémy spoločnosti a sú zároveň nástrojom prevencie, podpory a rozvoja kľúčových spôsobilostí žiakov.

V triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením majú prierezové témy špecifické postavenie:

- podporujú praktické zručnosti potrebné pre každodenný život,
- prehlbujú základné učivo a rozvíjajú jeho aplikačný charakter,
- napomáhajú formovať postoje, hodnoty a schopnosť rozhodovať sa,
- prispievajú k sociálnej integrácii žiakov a k rozvoju ich osobnostného a sociálneho potenciálu.

Realizujú sa vo vyučovacích predmetoch podľa obsahu. Podľa potrieb žiakov sa uskutočňujú aj prostredníctvom projektov, blokového vyučovania, besied, tematických dní či samostatných organizačných foriem práce. Účinnosť pôsobenia sa zvyšuje zapojením do mimoškolských aktivít (napr. exkurzie, brigády, športové a kultúrne podujatia).

Prierezové témy sú v podmienkach tried pre žiakov so zdravotným znevýhodnením spracované **s ohľadom na individuálne potreby a možnosti žiakov**, s využitím podporných opatrení a vhodných didaktických stratégií.

Nevyhnutnou podmienkou účinnosti prierezovej témy je použitie aktivizujúcich, interaktívnych metód.

V primárnom vzdelávaní v triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením majú prierezový charakter tieto témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;

- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na 1. stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Enviromentálna výchova

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu

pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- rozpoznal hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- podieľal sa aktívne na zveľaďovaní životného prostredia školy a jej okolia;
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplyva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom **Mediálnej výchovy** je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického

a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii **Multikultúrnej výchovy** sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

Regionálna výchova a ľudová kultúra

Prierezová téma **Regionálna výchova a ľudová kultúra** úzko súvisí s prierezovou témou **Multikultúrna výchova**, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra ⁷ má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu⁸. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesualnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom **Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke** je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky

Ochrana života a zdravia.

Zámerom prierezovej témy **Ochrana života a zdravia** je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. **Realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier a účelových cvičení.**

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

Prierezové témy realizujeme viacerými spôsobmi:

- ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu jednotlivých predmetov,
- formou účelových cvičení a didaktických hier – ochrana života a zdravia, dopravná výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, environmentálna výchova,
- triednickými hodinami,
- organizovaním mimoškolských podujatí – prezentácia projektov, akadémie, literárne, hudobné a výtvarné podujatia, športové školské súťaže, projekty s tematikou dopravnej bezpečnosti, ochrany zdravia, regionálnej výchovy a tradičnej kultúry, environmentálnej výchovy,
- tvorbou vlastného školského časopisu a prispievaním do obecného časopisu – mediálna výchova,
- zberom odpadových surovín a starostlivosťou o areál školy – environmentálna výchova,
- účasťou na kultúrnych podujatiach a výchovných koncertoch,
- účasťou na preventívnych programoch – dopravná výchova, osobnostný a sociálny rozvoj – šikanovanie, agresivita a iné patologické javy v živote žiakov, ochrana života a zdravia – používanie legálnych a nelegálnych návykových látok.

5. Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

6. Rámcové učebné plány

Rámcový učebný plán vymedzuje voliteľné hodiny, ktoré škola konkretizuje vo svojom školskom vzdelávacom programe nasledovne: navýši hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP a/alebo vytvorí nový vyučovací predmet, ktorému prideli časovú dotáciu. Poznámky k rámcovému učebnému plánu sú pre školu záväzné, môže si však v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností.

Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník											
		prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		2+1	2	3	3+1	3+1	3+1	3+2	3+1	3+2	3	28
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	5	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	31
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1					8
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	3	3	3	3	3+1	3+2	3+2	3+1	3	31
	informatická výchova/informatika								1	1+1	1	1	4
Človek a príroda	vecné učenie	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	25
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo						1	1	1	1	1	1	6
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4	4+1	4+1	4+1	4+1	4+2	4+1	5	5	5	5	48
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	výtvarná výchova	1	1	1	1+1	1+1	1	1	1	1	1+1	1	11
Zdravie a pohyb	telesná výchova/telesná a športová výchova	2	2+1	2+2	2+1	2	2	2	2	2	2	2	22
Základ		18	18	19	20	20	21	21	22	22	22	22	225
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	42
Spolu		20	22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	267

Poznámky:

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami podľa platnej legislatívy. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.
3. Vyučovaciu hodinu špecifického vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci.
4. V 5. až 10. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v skupinách s maximálnym počtom žiakov 6. Skupiny sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
5. V 5. až 10. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je skupina utvorená zo žiakov najbližších ročníkov, najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede najnižšieho ročníka. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
6. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch. 7. Vyučovací predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.
8. Na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry (u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny) triedu možno deliť.
9. **V školskom roku 2025/2026 má Základná škola s materskou školou, Kpt. Nálepku 878, Pohorelá, dve žiačky s diagnostikovaným stredným stupňom mentálneho postihnutia. Žiačky sú zaradené v triede pre žiakov so zdravotným znevýhodnením (Variant A). Ich vzdelávanie je upravené v IVP.**

7. Organizačné formy a metódy vyučovania

Vzdelávanie v našej škole je postavené na princípoch aktívneho učenia, partnerskej spolupráce a inkluzívneho prístupu. Cieľom je rozvíjať u žiakov kľúčové kompetencie, prierezové gramotnosti, metakogníciu a charakter, v súlade s požiadavkami Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie (2023).

Učiteľ vystupuje ako sprievodca učením – vedie žiakov k samostatnému mysleniu, skúmaniu, spolupráci a reflexii. Žiaci sa stávajú aktívnymi účastníkmi učenia, ktoré vychádza z ich potrieb, záujmov a reálnych životných situácií.

Organizačné formy vyučovania

Organizačné formy určujú spôsob, akým je vzdelávací proces usporiadaný z hľadiska časového, priestorového a sociálneho. V škole využívame kombináciu tradičných aj inovatívnych foriem, ktoré podporujú učenie všetkých žiakov.

a) Frontálne vyučovanie

- využíva sa pri spoločnom uvedení témy, vysvetlení nových pojmov, zhrnutí alebo diskusii,
- má interaktívny charakter – učiteľ zapája žiakov do riadeného rozhovoru a spoločného objavovania,
- podporuje orientáciu, istotu a spoločné zdieľanie poznatkov.

b) Individuálne učenie

- umožňuje žiakom pracovať vlastným tempom a spôsobom, ktorý zodpovedá ich možnostiam a záujmom,
- učiteľ diferencuje úlohy podľa úrovne spôsobilostí, používa individuálne zadania a plány učenia,
- podporuje samostatnosť, sebahodnotenie a zodpovednosť žiaka za učenie.

c) Párové a skupinové učenie

- žiaci spolupracujú vo dvojiciach alebo v menších skupinách na spoločnej úlohe,
- rozvíjajú komunikačné zručnosti, spoluprácu, rešpekt a zodpovednosť,
- skupinová práca umožňuje prirodzenú diferenciaciu a zapojenie všetkých žiakov.

d) Rovesnícke vzdelávanie

- žiaci si navzájom vysvetľujú učivo, hodnotia a podporujú sa v učení,
- posilňuje sebadôveru, empatiu a schopnosť reflektovať učenie druhých,
- využíva sa v párových aktivitách, projektoch aj mimoškolských činnostiach (napr. starší žiaci pomáhajú mladším).

e) Blokované vyučovanie

- spája vyučovanie viacerých predmetov alebo tém do dlhšieho časového celku (napr. 2 vyučovacie hodiny), prebiehať môže v jeden deň, celý týždeň, prípadne dlhšie časové obdobie,

- umožňuje hlbšie sústredenie na tému a realizáciu praktických, tvorivých a bádateľských aktivít,
- podporuje prepojenie poznatkov, tímovú prácu a komplexné myslenie,

f) Projektové vyučovanie

- žiaci pracujú dlhodobejšie na projekte, ktorý rieši reálnu otázku alebo problém,
- spája viac predmetov a zameriava sa na rozvoj kľúčových kompetencií a zručností pre život,
- učiteľ je facilitátorom, ktorý pomáha žiakom plánovať, realizovať a prezentovať výsledky,
- projekty podporujú zodpovednosť, tvorivosť, vytrvalosť a sebahodnotenie.

g) Integrované tematické vyučovanie

- prepája učivo rôznych predmetov okolo spoločnej témy (napr. „Voda“, „Domov“, „Cesta“),
- pomáha žiakom vidieť súvislosti a prenášať poznatky do rôznych kontextov,
- podporuje medzipredmetové vzťahy, čitateľskú a prírodovednú gramotnosť.

h) Zážitkové vyučovanie

- vychádza z princípu *učenia sa prostredníctvom zážitku a reflexie*,
- využíva dramatizáciu, simulácie, rolové hry, experimenty, umelecké a pohybové aktivity,
- umožňuje emocionálne prepojenie s témou a hlbšie porozumenie učivu.

i) Outdoorové vyučovanie (učenie v exteriéri)

- realizuje sa mimo triedy – v areáli školy, v prírode, v múzeách, parkoch či v komunite,
- prepája učenie so skúsenosťami z reálneho prostredia, podporuje environmentálne a sociálne kompetencie,
- rozvíja pozorovanie, bádateľské myslenie, pohybovú aktivitu a zmysel pre spoluprácu.

j) Bádateľské a problémové vyučovanie

- žiaci objavujú poznatky prostredníctvom kladenia otázok, hľadania riešení a experimentovania,
- metóda podporuje kritické a logické myslenie, schopnosť argumentovať a overovať tvrdenia,
- uplatňuje sa vo všetkých vzdelávacích oblastiach, najmä v *Človek a príroda* a *Matematika a informatika*.

Metódy vyučovania

Škola využíva rôznorodé metódy, ktoré umožňujú žiakom aktívne sa učiť, premýšľať, skúmať a tvoriť.

a) Metódy činnostného učenia

- učenie prostredníctvom praktických činností, manipulácie, tvorby a experimentovania,
- rozvíjajú zručnosti, tvorivosť a trvalé porozumenie.

b) Diskusné a dialogické metódy

- rozhovor, diskusia, komunitný kruh, brainstorming, debata, reflexívny rozhovor,
- rozvíjajú komunikačné zručnosti, empatiu a rešpektujúcu argumentáciu.

c) Kooperatívne a kolaboratívne metódy

- spoločná práca, zdieľanie úloh, partnerská podpora, riešenie spoločných problémov,
- podporujú sociálne väzby a zodpovednosť za skupinové výsledky.

d) Reflexívne a metakognitívne metódy

- denníky učenia, sebahodnotenie, spätná väzba, hodnotiace rozhovory,
- rozvíjajú schopnosť plánovať, sledovať a vyhodnocovať vlastný pokrok.

e) Hodnotiace metódy podporujúce učenie

- formatívne hodnotenie, portfóliá, hodnotiace kruhy, rovesnícke hodnotenie,
- zameriavajú sa na proces učenia a posilňujú vnútornú motiváciu žiakov.

Diferenciácia a inkluzívne prístupy

Vzdelávanie rešpektuje individuálne rozdiely žiakov a ich rozmanité potreby.

- Učitelia diferencujú ciele, metódy, tempo a formy práce.
- Pri práci so skupinami uplatňujú princípy rovnosti šancí a aktívneho zapojenia každého žiaka.
- V prípade potreby sa využívajú podporné opatrenia, asistenti učiteľa, individuálne plány a špeciálno-pedagogická podpora.

8. Špecifická výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Vzdelávanie je zamerané na maximálny možný rozvoj žiakov s mentálnym postihnutím po stránke psychickej, fyzickej a emocionálnej, na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život, na schopnosť žiakov osvojiť si základy vzdelania a pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole.

Žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní

- a) v školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením,
- b) v triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením v základnej škole,
- c) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t. j. formou inkluzívneho vzdelávania.

Pri výchove a vzdelávaní žiaka so stredným stupňom mentálneho postihnutia formou inkluzívneho vzdelávania sa zadáva viac úloh na rozvoj kognitívnych procesov a psychomotorických zručností, ktoré sú potrebné pre ich praktický život. Vo výchovno-vzdelávacom procese sa často striedajú činnosti a pracovné tempo, zaraďujú sa krátke relaxačné prestávky. Treba oceniť aj malý úspech žiaka a tak ho motivovať k učeniu. Dávať možnosť žiakovi participovať na spoločných činnostiach triedy a podľa potreby mu poskytovať účinnú individuálnu pomoc. Zohľadniť motorickú instabilitu žiaka a minimalizovať nežiadúce prejavy správania. Na zabezpečení vzdelávacích potrieb žiaka s mentálnym postihnutím počas vyučovania participuje i špeciálny pedagóg alebo asistent učiteľa.

Pri vypracúvaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVP) vychádzame zo Vzdelávacieho programu pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia, z jeho obsahu vzdelávania. Vo vyučovacích predmetoch hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova je možné tohto žiaka vzdelávať podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej triedy. Ak je v týchto vyučovacích predmetoch potrebné žiakovi redukovať učivo, uvádza sa v jeho IVP. Predmet vecné učenie má žiak vtedy, keď majú žiaci bežnej triedy predmety prvouky, vlastivedu, prírodovedu.

Pri hodnotení žiaka sa postupuje podľa metodického pokynu na hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím. Žiaka je možné hodnotiť aj slovným komentárom o dosiahnutých vzdelávacích výsledkoch bez vyjadrenia stupňov klasifikácie prospechu. V doložke vysvedčenia žiaka sa uvedie informácia, že žiak bol vzdelávaný podľa variantu B.“

9. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

- Dostatok času v dennom režime venovať jednotlivým zložkám tak, aby sa denne vystriedali všetky činnosti v primeranom rozsahu,
- optimálny režim výchovno-vzdelávacej činnosti v súlade s vekovými možnosťami, špeciálnymi potrebami žiakov, zohľadnením dochádzajúcich žiakov v zhode s obsahom vzdelávania a vhodnými spôsobmi učenia,

- optimálny režim života školy v súlade spotrebami žiakov a ich bezpečnosti (režim odpočinku, pohybový režim, stravovací a pitný režim, dodržiavaním hygieny, záujmová činnosť, mimoriadne situácie),
- uplatňované metódy, formy a prístupy pri vzdelávacom procese, spôsob delenia tried, zlučovanie žiakov z rôznych ročníkov podľa platnej legislatívy.

10. Podporné opatrenia vo výchove a vzdelávaní

Ciele a poslanie školy vychádzajú z princípov výchovy a vzdelávania uvedených v § 3 zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon). V súlade s týmito princípmi sa naša škola hlási k inkluzívnemu prístupu vo vzdelávaní, ktorý je založený na rovnosti príležitostí, rešpektovaní individuálnych potrieb žiakov a aktívnom zapojení všetkých účastníkov výchovno-vzdelávacieho procesu.

Pri napĺňaní týchto princípov škola spolupracuje so zákonnými zástupcami žiakov, zriaďovateľom, radou školy, centrom poradenstva a prevencie (CPP) a ďalšími odbornými inštitúciami. Významnú úlohu pri poskytovaní podpory žiakom zohrávajú pedagogickí a odborní zamestnanci školy, ktorých činnosť je bližšie charakterizovaná v predchádzajúcich kapitolách školského vzdelávacieho programu.

Systém podpory žiakov vychádza z modelu podporných úrovní (1.–5. stupeň) definovaných v § 131 školského zákona. V prostredí školy sa podpora realizuje najmä na 1. a 2. podpornej úrovni, ktoré predstavujú základný rámec podpory poskytovanej priamo v školskom prostredí. Podporná úroveň 1. stupňa je zabezpečovaná predovšetkým pedagogickými zamestnancami školy v každodennom výchovno-vzdelávacom procese. Zahŕňa najmä vytváranie podnetného a bezpečného prostredia v triede, podporu pozitívnej klímy, diferencovanie vyučovacích metód, úpravu organizácie vyučovania a využívanie formatívneho hodnotenia.

Podporná úroveň 2. stupňa je zabezpečovaná odbornými zamestnancami a ďalšími členmi školského podporného tímu (ŠPT). Zloženie a činnosť školského podporného tímu sú bližšie uvedené v kapitole venovanej personálnemu zabezpečeniu školy. Činnosť tímu sa riadi platnou legislatívou a metodickými usmerneniami rezortu školstva a je realizovaná v úzkej spolupráci s centrom poradenstva a prevencie.

Cieľom podporných opatrení je vytvárať také podmienky, aby sa každý žiak mohol plnohodnotne zapájať do výchovno-vzdelávacieho procesu a rozvíjať svoje schopnosti, vedomosti a osobnostný potenciál. Podporné opatrenia sú poskytované v súlade s § 145a a § 145b školského zákona a vychádzajú z Katalógu podporných opatrení.

Podpora sa realizuje najmä prostredníctvom:

- úprav metód, foriem a organizácie vyučovania,
- individuálneho prístupu k žiakom podľa ich potrieb,
- spolupráce pedagogických a odborných zamestnancov školy,
- poradenských a preventívnych aktivít realizovaných školským podporným tímom,
- spolupráce so zákonnými zástupcami žiakov a externými odbornými pracoviskami.

V prípade potreby sa podpora žiakovi poskytuje aj prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu (IVP) alebo ďalších foriem podpory v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Naša škola vytvára prostredie, v ktorom je každé dieťa vnímané ako jedinečná osobnosť. Prostredníctvom systému podporných opatrení sa usilujeme zabezpečiť rovný prístup k vzdelávaniu, podporovať duševné zdravie žiakov, rozvíjať pozitívne vzťahy v školskom prostredí a vytvárať podmienky pre úspešné vzdelávanie všetkých žiakov.

Podporné opatrenia ako súčasť edukačného prístupu

Filozofia výchovno-vzdelávacieho procesu v triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením je od základov koncipovaná tak, aby zohľadňovala ich individuálne možnosti, potreby a schopnosti. Niektoré podporné opatrenia sa preto **neposkytujú na základe žiadosti**, ale sú **automatickou súčasťou edukačného prístupu**.

Medzi tieto opatrenia patria najmä:

- a) poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úprav cieľov, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní,
- c) zabezpečenie činnosti na rozvoj pohybovej schopnosti, zmyslového vnímania, komunikačnej schopnosti, kognitívnej schopnosti, sociálno-komunikačných zručností, emocionality a sebaobsluhy,
- j) činnosti na podporu sociálneho zaradenia,
- k) činnosti na podporu predchádzania ukončenia školskej dochádzky v nižšom ako poslednom ročníku základnej školy alebo strednej školy,
- q) zabezpečenie úpravy priestorov školy určených na podporu vnímania a nadobúdania zručností,

- r) odstraňovanie fyzických bariér v priestoroch školy alebo školského zariadenia a organizačných bariér pri výchove a vzdelávaní.

Tieto opatrenia sú chápané ako základná súčasť špeciálnopedagogickej intervencie, ktorá vychádza z princípu prispôsobenia výchovy a vzdelávania individuálnym možnostiam a schopnostiam žiakov. Zároveň majú inkluzívny charakter – viaceré prvky (napr. ranné kruhy, využívanie pomôcok, vizuálna podpora, relaxačné a preventívne programy) sa prirodzene uplatňujú pri práci s celým žiackym kolektívom ako prevencia vzniku ťažkostí v učení a správaní.

V. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia

Vnútorný systém kontroly a hodnotenia je súčasťou riadenia kvality výchovno-vzdelávacieho procesu školy. Jeho cieľom je systematicky sledovať úroveň vzdelávacích výsledkov žiakov, kvalitu pedagogickej práce a celkové fungovanie školy. Výsledky hodnotenia slúžia na zlepšovanie kvality vzdelávania, plánovanie profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov a rozvoj školy.

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov

Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu a slúži na získavanie informácií o úrovni vedomostí, zručností, schopností a postojov žiakov v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania a vzdelávacími štandardmi. Cieľom hodnotenia je poskytovať žiakom spätnú väzbu o ich pokroku vo vzdelávaní, podporovať ich motiváciu k učeniu a vytvárať podmienky pre ich ďalší rozvoj.

Hodnotenie žiakov sa uskutočňuje v súlade s platnou legislatívou a pedagogickými dokumentmi školy. Pri hodnotení sa zohľadňuje individuálny pokrok žiaka, jeho aktivita, snaha a dosiahnuté výsledky vo výchovno-vzdelávacom procese.

Podrobné pravidlá, kritériá, formy a postupy hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov sú upravené v internej smernici školy - **Smernica o hodnotení vzdelávacích výsledkov žiakov Základnej školy s materskou školou, Kpt. Nálepku 878, Pohorelá**, ktorá je záväzným interným dokumentom školy.

2. Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov

Hodnotenie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov je súčasťou riadenia kvality výchovno-vzdelávacieho procesu školy. Jeho cieľom je získať spätnú väzbu o kvalite výkonu pracovnej činnosti, podporovať profesijný rozvoj zamestnancov a zvyšovať kvalitu výchovy a vzdelávania v škole.

Hodnotenie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov sa realizuje systematicky a pravidelne spravidla jedenkrát ročne. Hodnotenie vykonáva priamy nadriadený zamestnanec alebo riaditeľ školy v súlade s platnou legislatívou a internými predpismi školy. Výsledky

hodnotenia slúžia najmä ako podklad pre profesijný rozvoj zamestnancov, plánovanie vzdelávania, motiváciu a odmeňovanie zamestnancov.

Podrobné kritériá, metódy, zásady, proces a výsledky hodnotenia pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov upravuje interný dokument školy - **Interná smernica o hodnotení pedagogických a odborných zamestnancov v Základnej škole s materskou školou, Kpt. Nálepku 878, Pohorelá.**

3. Hodnotenie školy – autoevalvácia

Autoevalvácia školy predstavuje systematický proces sebahodnotenia, ktorého cieľom je získať objektívne informácie o fungovaní školy, identifikovať jej silné stránky a oblasti, ktoré si vyžadujú zlepšenie. Výsledky autoevalvácie slúžia ako podklad pre rozhodovanie vedenia školy, plánovanie ďalšieho rozvoja školy a prijímanie opatrení na zvyšovanie kvality výchovy a vzdelávania.

Autoevalvácia školy je zameraná najmä na hodnotenie kvality riadenia školy, podmienok výchovy a vzdelávania a priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu. Je realizovaná prostredníctvom rôznych nástrojov, ako sú analýza pedagogickej dokumentácie, hospitácie, dotazníky, rozhovory a ďalšie formy získavania spätnej väzby od aktérov školského života.

Podrobné oblasti, ciele, metódy a harmonogram realizácie autoevalvačných aktivít sú rozpracované v dokumente **Autoevalvačný plán Základnej školy s materskou školou, Kpt. Nálepku 878, Pohorelá**, ktorý predstavuje základný pracovný dokument školy pre systematické sledovanie a vyhodnocovanie kvality jej činnosti.

VI. Učebné osnovy

Učebné osnovy tvoria prílohu školského vzdelávacieho programu. Predstavujú vlastný didaktický program vzdelávania pre každý vyučovací predmet.

Pri ich tvorbe škola vychádza zo Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie a zohľadňuje:

- profil absolventa,
- výchovno-vzdelávacie ciele školy,
- špecifické zameranie a priority školy,
- potreby a potenciál žiakov.

Učebné osnovy konkretizujú charakteristiku predmetu, jeho cieľ, obsah a proces. Zabezpečujú nadväznosť medzi cieľmi, obsahom a metódami vyučovania a vytvárajú priestor na rozvoj gramotností a kľúčových spôsobilostí žiakov.